

Waldemar Wierzbą

Krzest Polski

Tej, Gall Anonim, co my o niym brali wew lani, tak ci naszrajbiu! o kście Polski:

Szysko sie, tej, wiara, zaczo łod Mieszka, co jego łejcym bu! Siemomysł, wielgi ksiunze i wojownik, co sie żodny karalaji nie bojo! — ani zez Szkiebrami, ani zez Wioletami, ani zez wogle nikim — i sie nojlepi luchot wew cołkiym fyrtilu. Sie gó obsko wiara bojaa trzy razy barzy czym jego łejca, Lestka, co jego łejcym bu! Siemowit. A tyn Siemomysł to ci mio! gryf do szyskigó, a tyn jego łobuzek, Mieszko, to ju! wew wogle!... Ale ón ci bez piyrse siydym lot nie widzio! na oczy. Tej, ani łejca, ani matki, ani nie nic!... Niko-gu-sińko!... Tej, gorzy czym by mio! kurzypatr! Bo jak mosz kurzypatrz abo inacy kurze dziudziu, to ciut widzisz, a ón ci komplet nic nie widzio!. Komplet!...

I, tej, przyszed dziń jego siódmych urodzin, a jego łejciec, Siemomysł, zrobiu! zez tyj okazji wielgaaachnóm bibe i zaprosiu! wuchte wiary. Tej, i na ty bibie — suchejcie wiara! — tymu rojbrowi Siemomysła ślypska sie łotworzu!y i szczun zaczun widzieć. Tej, ale ci szyściusińko, bo klara rychtyk dawaa jak diaski!... Widzio! matke, łejca, jego barónów i cołkóm te wiare, co bu!a zaproszuno na tóm labije. Tej, a wiary bu!o jak narodu!...

I sie, tej, szyscy dziwowali i godali, że to musi być jakisiś znak. — Tej, siydym lot ciymności, a teraz jasność?!... Wew tym ci musi być jakisiś kny! Ni ma da!... Ksiunze Siemomysł sie zaroz zaczun pytać mundrych, a óni mu dycht godali, po czymu łokieć:

— Siydym lot ślepoty tegó szczuna łoznaczo, że Polska do teraz bu!a tak jakby ślepo na łoczy — ni maaa łodpowiedniego znaczynio i nie docyra!o dó ni światło, czyli mundryć i prawda, ale teraz tyn Mieszko wystworzy takie cóś, że ta mundryć i prawda sie wew Polsce pojawi, a óna sama byńdzie łoswiećono i wywyższono ponad drugie narody.

Tej, a sie rozchodiu!o ło tło, że dzinka Mieszkowi Polska maaa sie okścić i duży nie żyć wew pogaństwie, ino czcić prawdziwego Boga jak sie noleży! A nie żyć chabas wew poście! Tak jak Mieszko nie widzio! na łoczy, tak samiusińko Polska ty! bu!a ślepo na prawdziwóm wiare. Pambóg przywróciu! Mieszkowi wzrok cielesny, ale jymu do! ty! wzrok duchowy i tyn Mieszko, nie, jak ju! pozno! rzeczy widzialne, to bez to jych poznanie zoboczu! wszechmoc Tegó, co je stetro!. I tak naprowde to ślypska mu sie dopiyo wtedy otwar!y i jymu pod deklým echt klara zaświciu!a!

Jak Mieszko dorós i po śmierci łejca zaczoń rzońdzić ksiynstwým, to szyskie sómsiednie ludy gó szanowa!y, bo mio! porzómnie poukłodane pod sufitym, ale ty! bu! zez niego! dziod swojy!ó chowu i jagby chtoś bu! wedle niego! i jego ksiynstwa frechowny, to — dwa razy nie godej — meble wew papie umio! jymu poprzestowiać.

I, tej, jedyn roz mu sie zachcia!o chajtać zez takóm jednóm melóm zez Czech, co jum pozywali Dumbrówka. I ta mela ci bu!a krześcijankóm. Mieszko sie ji widzio!, ale dzie — óna

sie zes poganinym nie ochajto ażeby!... I, tej, musioł sie Mieszko okścić, bo inacy nawet na purtelam by ni móg liczyć, a co dopiyo na ślub, nie. Napisoł dó ni list, że sie okści i że te swoje pogańskie żóny — pindy-rindy jedne! — to wygóni prek. Tej, a mioł siydym żón!

Dómbrowka sie ucieszuła, i tej, przyjacha dó niego, a zez nióm samo lepsz wiara: baróny, dostojniki, ksiynża... Tej, taki wielgi łorszak jak tustónd na Łyngi Dymbińskie, abo lepi! Mieszko sie chcioł łod razu chajtać, nie, ale óna godo: "Ło nie!... Nie tak zaroz!... Nasómpiyw sie musisz nauczyć wiary, krześcijańskich obyczajów i praw kościelnych. Tutej zy mnóm sóm szpeje, co cie tegó nauczóm." Tej, i zaroz różni ksiynża i teologowie zaczi gó uczyć. A Mieszko mioł globus nie od parady i szyskiego, tej, ruk-cuk sie uczuł. Jak wew lani!

I jak już szysko umioł, co sie noleży, to gó okścili i to buł poczuntek krześcijaństwa wew Polsce, bo jak ksiunże buł krześcijaninym, to i cołki naród tyż. Bo jak inacy?!...

I dopiyo wtedy sie Dumbrówka zez niym chajtnyła. I tak piyrszy ksiunże Polski, Mieszko, dostumpiuł łaski krztu za sprawóm swoji wierny ślubny. A rok buł dziewincet szejśdziesiunty szósty. Oż strach pomyśleć, co by buło jakby sie ón zes tóm Dumbrówkóm nie spiknuł! Łejeryniu kłochany śwynty, lepi nie myśleć!...

Ale sie Bogu dzinka spikli i Polska jes krześcijańsko i kóniec Dymbiec!

Słowniczek:

krzest «chrzest»
my o niym brali wew lani «uczylíšmy się o nim w szkole»
naszrajbiuł «napisał»
o kście «chrzcie»
wiara «ludzie»
sie żodny karalaji nie bojoł «nie bał się żadnej walki, bitwy»
Szkiebrami «Niemcami»
sie nojlepi luchoł wew cołkiym fyrtilu «był najlepszym wojownikiem w okolicy»
obsko wiara «obcy ludzie; tu: inne narody»
łejca «ojca»
mioł gryf «miał talent»
łobuzek «tu: synek»
kurzypatrz «nyctalopia, kurza ślepotą, słaby wzrok niepozwalający dobrze widzieć przy słabym świetle»
kurze dziudziu zob. 'kurzypatrz'
komplet «kompletnie, zupełnie»
bibe «ucztę, przyjęcie, zabawę»
rojbrowi «urwisowi»
ślypska «oczy»
szczun «chłopak»
szyściusińko «wszyściutko»
klara rychtyk dawaa jak diaski «słońce bardzo mocno świeciło»

labije zob. 'bibe'
wiary buło jak narodu «było mnóstwo ludzi»
knyf «tajemny sposób na zrobienie czegoś»
ni ma da «nie było innego wyjścia»
mundrych «znachorów»
dycht «dokładnie»
po czymu łokieć «o co chodzi»
wystworzy «uczyni»
żryć chabas «jeść mięso»
stetrotł «tu: stworzył»
pod deklym «w głowie»
mioł porzómnie poukładane pod sufitym «był rozumny»
dziod swojygó chowu «zdrowy, silny mężczyzna»
frechowny «bezczelny»
dwa razy nie godej «bez zbędnego wahania»
meble wew papie umioł jymu poprzestowiać «potrafił go pobić»
chajtać sie «zawrzeć związek małżeński»
zes takóm jednóm melóm «z pewną dziewczyną»
co jum pozywali «którą nazywano»
sie ji widzioł «podał się jej»
ażeby «wykluczone»
purtelam «wielkopolska tradycja tłuczenia szkła na progu domu panny młodej w przeddzień
wesela»
pindy-rindy «wyzywająco ubrane, próżne dziewczyny»
wygóni prek «wypędzi»
lepszo wiara «ludzie z wyższej sfery»
tustónd «stąd»
szpeje «znawcy, specjaliści»
ruk-cuk «błyskawicznie»
spiknuł sie «połączył się w parę»
łejeryniu kłochany śwynty «o retę»
kóniec Dymbiec «tu: koniec i basta»